

СТЪПКИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НИВО ГРУПА

1. Разпознаване на тормоза от страна на учителя:

Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест. Важно е да се разграничат случаите, в които не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата. Наблюдава се поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. За правилната оценка на ситуацията би могло да помогне:

- ❖ ако децата се закачат, бутат или блъскат или си разменят шеги, като при това се смеят, разменят си ролите и позициите и никое от тях няма видимо доминиращо положение, а околните не им обръщат особено внимание, то най-вероятно става дума за игра;
- ❖ ако едно от децата е видимо напрегнато, не се усмихва, опитва се да се махне, ако ролите не се сменят, а другото дете е в постоянно доминираща позиция и това поведение привлича вниманието на околните, то най-вероятно става дума за тормоз;
- ❖ когато се касае просто за приятелска игра, учителят може да се намеси, за да предупреди децата да внимават да не се наранят.

2. Прекратяване на ситуация на тормоз:

Задължение на всеки учител/ служител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел или за която е получил сигнал:

- ❖ в случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени и да се прекрати физическият контакт между тях незабавно;
- ❖ важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение. В този момент не е добре да се разпитва за подробности. Това може да се случи на по – късен етап, когато ситуацията е овладяна. Фокусът на интервенцията трябва да бъде насочен към децата-свидетели на тормоза, към средата, а не към участниците в ситуацията на насилие;
- ❖ когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата или да се наложи друга предварително съгласувана мярка.

3. Подход за възстановяване на щетата - „Всяка щета, нанесена на друг, трябва да бъде възстановена“. Всеки човек прави грешки. Грешките следва да бъдат поправени, без да се налагат наказания. Този принцип подчертава поемането на отговорност за неприемливо поведение и за позитивно решаване на проблема. Възстановяването на щетите успешно може да се прилага за материални и за нематериални щети.

- ❖ първа стъпка - учителят изслушва детето. Не е желателно детето да се изслушва съвместно с потърпевшото дете;
- ❖ втора стъпка - учителят разговаря с детето и то само предлага как ще поправи грешката си. С негово предложение трябва да се съгласи и детето, потърпевшо от тормоза. Този процес се медитира от учителя на групата ;
- ❖ след изясняване на ситуацията и постигане на договореност, учителят за определен период от време проследява поведението на децата.
- ❖ при преценка, учителят насочва детето и неговите родители към консултация с психолог.

4. При повторна ситуация на тормоз и насилие:

Информират се родителите на детето потърпевшо от тормоза или насилието, както и родителите на детето извършило тормоза или насилието и се търси тяхното съдействие. Информира се Директора на детската градина и Координационния съвет. Инициира се работа по случай.

5. Действия при насилие на възрастен срещу дете:

При подозрение или установяване на насилие на възрастен над дете незабавно се подава сигнал по Схемата за съдействие по чл. 7, ал.1 и ал.2 от Закона за закрила на детето (схемата е поставена на видно място във всяка група). С пострадалото дете разговаря психолог, който прави оценка и изготвя становище.